

Boyoma

Driemaandelijks Nieuwsblad van
Kisangani vzw

België-Belgique
P.B.-P.P.
3720 Kortessesem
BC1813

april-mei-juni. 2020

Afgiftekantoor : 3720 Kortessesem

P209455

Kisangani vzw, Bronstraat 31, 3722 Kortessesem

<http://www.kisangani.be/>

Nr 72

COLOFON

Boyoma
3-maandelijks nieuwsblad
nr 72 jaargang 19 - 2020
april-mei-juni 2020
v.u. **Hugo Gevaerts**,
Bronstraat 31,
3722 Kortessem
Kisangani vzw

Rurale Ontwikkeling in D.R.Congo

Zetel en Kantoor:

Bronstraat 31,

3722 Kortessem

tel. 011 37 65 80

e-mail info@kisangani.be

IBAN BE 35 2350 3524 2637

BIC code GE BABE BB

Web: <http://www.kisangani.be/>

Redactieraad: Roger Huisman, Magda
Nollet-Vermander, Rina Robben, Manja
Scheuermann.

Foto's: Ghislaine Katuala, Paluku Mu-
vatsi

Dit kwartaalblad wordt verzonden aan
geïnteresseerden. Indien u dit blad niet
meer wenst te ontvangen, laat het ons
dan weten.

Wie BOYOMA per e-mail wenst te ont-
vangen, kan dit melden aan:

info@kisangani.be

Vermeld of u ook de gedrukte versie
wenst.

Uw persoonlijke gegevens worden in
geen geval doorgegeven of verkocht aan
derden. Indien u deze gegevens wenst te
verwijderen uit de bestanden van Kisan-
gani vzw, dan kunt u dit per e-mail of
per post laten weten.

Contact Antwerpen

Alain Vandelannoote

Caronstraat 102, 2660 Hoboken

tel. 03 830 51 41

e-mail antwerpen@kisangani.be

Contact Brabant

Wouter en Rina Gevaerts-Robben

Bloemstraat 47, 3211 Binkom

tel. 016 63 25 58

e-mail brabant@kisangani.be

Contact Limburg

Hugo en Manja Gevaerts

Bronstraat 31, 3722 Kortessem

tel. 011 37 65 80

e-mail limburg@kisangani.be

Contact Oost-Vlaanderen

Rik en Lut De Raedt-Van Laeken

Ten Ede 82, 9620 Erwetegem

tel. 09 360 82 47

e-mail oost-vlaanderen@kisangani.be

Contact West-Vlaanderen

Magda Nollet-Vermander

Beversesteenweg 495, 8800 Roeselare

tel. 051 251901

e-mail west-vlaanderen@kisangani.be

Contacten Kisangani

Dieudonné Upoki

e-mail ddupoki2@yahoo.fr

Pionus Katuala

e-mail pionuskatuala@gmail.com

Contact Kinshasa

René Ngongo

e-mail renengongo2002@yahoo.fr

Boyoma wordt digitaal gedrukt bij
Printsalon Hasselt www.printsalon.be

‘Nationale bomendag’ in de scholen van Kisangani.

Ieder jaar op 5 december is het in Congo (D.R.C.) ‘Nationale bomendag’. De Congolese Minister van Leefmilieu bepaalt het thema waarrond gewerkt zal worden. Op Provinciaal niveau begeleidt de ‘Provinciale Afdeling voor het Leefmilieu’ de activiteiten. Meerdere lokale organisaties werken actief samen rond duurzame ontwikkeling en milieu om evenementen te organiseren.

In 2019 was het thema “Eén Congolees, één boom om onze

planeet te beschermen”. In en rond Kisangani hebben meerdere scholen deelgenomen, waaronder ook de basisschool van Etoka/Masako en de basisschool van Kisangani 2. De vzw “Kisangani Développement” en “EarthDay Network RDC” trokken er de activiteiten, samen met enkele jongerenorganisaties zoals “Congolese Youth Biodiversity Network (CYBN)”, “Dynamique des Jeunes pour l’Environnement et le Développement Durable (DYJEDD)”, “Ingénieurs Agronomes Sans Frontières (IASF)”, “Youth Connect RDC”, “Jane Goodall’s Roots and Shoots” en ten slotte “Jeunes Écologistes”. Al deze jongerenorganisaties ijveren voor een goed onderbouwd milieubeleid dat duurzame ontwikkeling in de D.R.C. ondersteunt.

Activiteiten in de basisschool van Etoka/Masako

“Kisangani Développement” (dit is de lokale vzw die de activitei-

ten van Kisangani vzw uitvoert) heeft op die dag in de school van Masako het belang van de boom voor ons leefmilieu in de verf gezet.

Daarbij kwamen zowel de socio-economische, de milieu als de toeristische aspecten aan bod. Het was ook de gelegenheid om aan de leerlingen te tonen hoe een boom degelijk gekweekt en geplant moet worden. Een jongen en een meisje werden tot slot uitgekozen om in het kader van de manifestatie elk een boom te planten.

Nadien zijn er door alle leerlingen samen een hele reeks bomen

geplant, onder begeleiding van de directeur en de leraren van de school en van mezelf als coördinator van de vzw “Kisangani Développement”. Er is gekozen om de bomen een plaats te geven op de speelplaats (zodat ze voor de nodige schaduw kunnen zorgen) en op de rand van het schoolterrein. Bijzondere aandacht ging uit naar de fruitbomen, wegens hun nut voor de mens (voeding, economisch, ecologisch,...). De overblijvende fruitbomen zijn aan de leerlingen meegegeven zodat ze die thuis konden planten. Belangrijk om weten is dat de bomen enerzijds komen van

de boomkwekerij van de school van Masako. Anderzijds was de leerlingen gevraagd zelf een boom mee te brengen. Interessant neveneffect was dat we op deze manier meer inzicht kregen in de diversiteit aan fruitbomen in de omgeving. Positief om op te merken was dat al de leerlingen veel moeite gedaan hebben om een goed opgekweekt boompje mee te brengen : sommigen hadden het in een doorschijnend zakje gestoken, anderen in plastic flessen.

Activiteiten in de basisschool van Kisangani 2

“EarthDay Network” heeft analoge activiteiten georganiseerd in de basisschool van Kisangani 2, die zich bevindt in het midden van de stad Kisangani. Ze heeft hierbij samengewerkt met de Provinciale coördinator voor mi-

lieu en duurzame ontwikkeling. Ook hier werden de bomen geplant op de speelplaats.

“EarthDay Network” was in associatie met “Congolese Youth Biodiversity Network (CYBN)”, “Dynamique des Jeunes pour l’Environnement et le Développement Durable (DYJEDD)”, “Ingénieurs Agronomes Sans Frontières (IASF)”, “Youth Connect RDC”, “Jane Goodall’s Roots and Shoots” en ten slotte “Jeunes Ecologistes”.

Waarom zijn de basisscholen belangrijk voor deze activiteiten ?

Om de “Sustainable Development Goals” (SDG) te halen is het essentieel om het leefmilieu te integreren in de leerprogramma’s, waarbij transversale competenties geïntegreerd worden met opvoeding rond burgerzin,

vrede en duurzame ontwikkeling.

Sinds de jaren '60 van vorige eeuw is milieuonderwijs uitgegroeid tot dé manier om begrippen als milieubescherming en respect voor de natuur bij te brengen. Victor Hugo wist al “Elk kind dat men opleidt, is een mens die er bijkomt”. En een kind dat die opleiding volgt zal thuis met zijn ouders van gedachten wisselen, en zo de boodschap verder verspreiden.

Vanuit die visie moeten we zo vroeg als mogelijk inzetten op de

opleiding van kinderen, zodat milieuburgers worden die een leven leiden waarbij ze voor hun omgeving en het leefmilieu in het algemeen zorgen.

Paluku Muvatsi

FISCAAL ATTEST

U krijgt een fiscaal attest voor
GIFTEN vanaf € 40,00

U kunt uw **giften ook spreiden over verschillende stortingen per jaar** bv. door maandelijkse stortingen of door een doorlopende opdracht.

Voor giften gedaan in 2020 ontvangt u een fiscaal attest in de loop van de maand februari of maart 2021.

U kunt uw gift storten op de rekening van

Kisangani vzw
Bronstraat 31
3722 Kortesseem
Bank BE 35 2350 3524 2637
BIC code GE BA BE BB

Gelieve bij mededeling te vermelden:
gift van “uw naam en voornaam”

Tot 3 jaar na uw laatste gift ontvangt u gratis ons tijdschrift Boyoma.

**Als VZW kunnen wij
LEGATEN en GIFTEN ontvangen.**

LEGATEN

De notaris kan u het beste inlichten hoe u ons een legaat kunt nalaten. Er zijn verschillende mogelijkheden gaande van het eenvoudige LEGAAT, via het DUO-LEGAAT tot de erfenis zelf.

“Besmette mensen lopen gevaar uitgestoten te worden”

Corona treft weinig mensen in Kisangani

Bij de eerste berichten over een nieuwe virale infectie met de vreemde naam corona, reageerden de inwoners van Kisangani enigszins rustig.

Het corona-virus, dat voor het eerst eind vorig jaar opdook in de Chinese stad Wuhan, werd immers beschouwd “als een ziekte uit het Oosten en het Westen. De inwoners van Kisangani rekenen erop dat het een virus was dat Afrika in het algemeen en Congo in het bijzonder nooit zou bereiken”, schrijft Ghislaine Katuala Gambi vanuit Kisangani. Haar vader Pionus Katuala, decaan van de Faculteit Wetenschappen, voegt eraan toe dat “mensen die een band hadden met China, het nieuws met meer belangstelling volgden”. De meeste ‘Boyomais’, zoals men de inwoners van Kisangani noemt,

“bestedden er weinig aandacht aan omdat China ver van de deur is en omdat COVID-19, de ziekte als gevolg van het virus, erg lijkt op de griep die voor de meeste inwoners van de stad een banale ziekte is.” Bovendien maken veel mensen zich meer zorgen “over een andere virale ziekte, met name Ebola die een nieuwe uitbraak kende op 700 tot 800 km van Kisangani, een ziekte die veel dodelijker is”, zo stelt Pio-

nus Katuala. Hij merkt ook op dat “de Afrikaanse bevolking niet gelooft dat ziektes door een biologische oorzaak ontstaan, zeker niet als het microscopisch kleine wezens zijn, zonder dat ze hierbij aan boosaardige krachten denken.”

Bij het vaststellen van het eerste positieve geval in Kinshasa “was dit een koude douche voor de moraal van de Congolezen in het algemeen en voor de ‘Boyomais’ in het bijzonder”, stelde Pionus Katuala vast. “Corona virus 19 hield op een verre geschiedenis te zijn, een eenvoudige statistiek die plots realiteit werd.”

Ghislaine Katuala ziet nog andere invloeden: “Toen het eerste geval van Covid-19 in Kinshasa opdook, reageerde het leeuwendel van de mensen sceptisch. Voor de meerderheid van de bevolking bestond de ziekte niet in Congo. Volgens hen betrof het eerste slachtoffer een ‘vals positief geval’ om geld van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) binnen te halen dat de WHO moest deblokken om de gezondheidszorg te versterken”. Hierdoor werd de ziekte “een aandoening van de rijken uit

Kinshasa.”

Het is duidelijk waarom, zegt Ghislaine: “In de rijke wijk Gombe in Kinshasa wonen velen die vaak reizen.” De wijk Gombe nam dan ook snel ingrijpende lockdown-maatregelen. Ghislaine Katuala: “Bij het uitroepen van de staat van alarm, werd de wijk Gombe afgesloten en verschillende maatregelen werden genomen: social distancing, handen wassen met zeep, met assen of met alcoholgel, geen bijeenkomsten met meer dan 20 personen, geen uitvaarten, sluiting van de lagere scholen, de middelbare scholen en de universiteiten .”

Op 19 juni telde Congo 5.477 personen die besmet waren door het corona-virus waarvan drie in de provincie Tshopo (met Kisangani als hoofdplaats). Het leeuwendeel van de besmettingen vond plaats in de hoofdstad Kinshasa (4.937 gevallen). Het aantal doden (122 gevallen) leek mee te vallen. In totaal werden 719 mensen genezen verklaard*. Blijkbaar krijgt het virus geen echte voet aan de grond in Afrika, met Zuid-Afrika als uitzondering.

In Kisangani doken ook 3 gevallen van corona-besmetting op. Dat zorgde voor een ommekeer in de mentaliteit van de bevolking. Ghislaine Katuala: “Naarmate het aantal gevallen toenam en er enkele fouten gesloten waren in de bekendmaking van het aantal besmettingen met Covid-19, verloor een groot deel van de bevolking het vertrouwen in de regering wat betreft het afhandelen van deze pandemie. Velen blijven echter geloven dat het virus in Congo niet voorkomt. Vandaar dat de hygiënische maatregelen minder en minder gerespecteerd worden. De meerderheid van de inwoners van Kisangani leven

van dag op dag in de informele economie. De strenge maatregelen hebben het grootste deel van deze activiteiten en de informele economie onmogelijk gemaakt. Ze zorgden ook voor moeilijkheden in de transportsector, het hotelwezen, het toerisme, de industrie (brouwerij) en de handel in diverse producten.”

Ondanks alle lockdownmaatregelen, ging de universiteit in Kisangani niet helemaal op slot. Pionus Katuala: “De administratie, zowel op overkoepelend vlak als op het niveau van de faculteiten bleef een minimum service verlenen. Veel professoren bleven naar de faculteit komen om hun andere taken buiten het onderwijs af te werken. We hadden ook het onderwijs op afstand kunnen voortzetten zoals dat elders gebeurde. Helaas zijn we ons pijnlijk bewust geworden van een van onze zwaktes: het gebrek aan een goede internetverbinding die de nodige capaciteit heeft om dit video-onderwijs mogelijk te maken.”

Meer in het algemeen merkte Ghislaine Katuala nog opmerkelijke zaken op. Eén voorbeeld: “De bevolking stoot de mensen uit die ervan verdacht worden dat ze

*www.radiokapi.net

besmet zijn met Covid-19. Zo was er een dertiger, net terug uit Europa, die betrappt werd op het innemen van traditionele producten die zijn immuunsysteem zouden versterken en die hielpen tegen de griep. Verschillende mensen wilden hem lynchen maar anderen verwittigden de inlichtingendiensten die beroep deden op de experts van Volksgezondheid. Die stelden vast dat de jongeman niet besmet was. Mensen

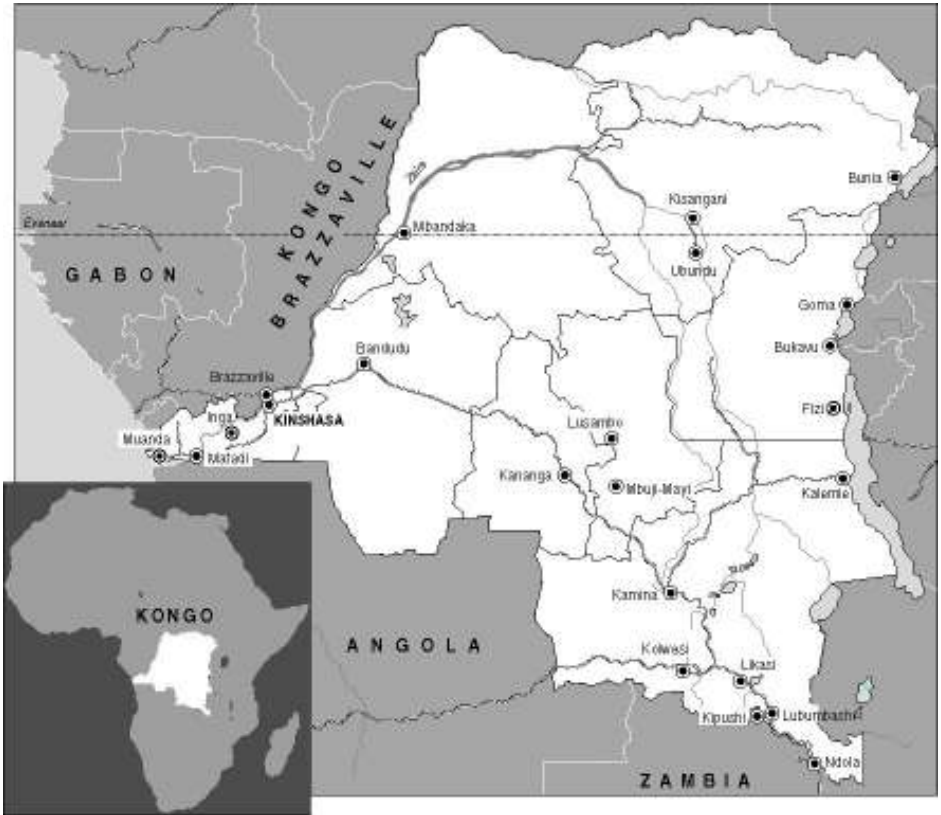
met koorts hebben meer en meer schrik om naar het ziekenhuis te gaan om de verdenking te vermijden dat ze besmet zijn met het virus en dat ze daarom door hun omgeving uitgestoten zullen worden.”

Biodiversiteit is wapen in de strijd tegen virussen

Begin juni kwam een opmerkelijk gevolg van de corona-crisis aan het licht. Volgens het WWF (World Wildlife Fund) nam in maart de ontbossing in grote delen van de wereld toe met maar liefst 150 procent. WWF maakte dit op aan de hand van satellietgegevens.

Voorals Congo, Brazilië en Indonesië waren getroffen. Congo verloor maar liefst 100.000 hectare door illegale houtkap. De reden lag voor de hand: de strenge lockdown-maatregelen zorgden voor minder toezicht op ontbossing.

René Ngongo, geen onbekende voor de vrienden van Kisangani, vermoedt dat “met de lockdown alle activiteiten op een lager pitje draaien”. Ngongo, die tegenwoordig adviseur milieu bij de

‘présidence’ is, sluit niet uit “dat de Chinezen van deze situatie profiteren om nog meer te kapen”.

Hij geeft nog een gouden raad mee om het regenwoud te beschermen want “het groen hart van Afrika is bedreigd en men riskeert dat andere pandemieën door het verlies van de biodiversiteit vrijkomen. Een milieu dat rijk is aan biodiversiteit is altijd

stabiel. Daarom moeten we op de bres staan tegen de plundering van onze natuurlijke rijkdommen”

Roger Huisman
Ghislaine Katuala
Pionus Katuala

Voor hen die er meer over willen weten!

U leest regelmatig onze Boyoma, u wil misschien het nieuws uit Congo beter kunnen volgen?

Er zijn verschillende interessante websites:

Congoforum

<http://www.congoforum.be/ndl/>

MO *

<http://www.mo.be/nieuwsbrief>

Mondiaal Nieuws

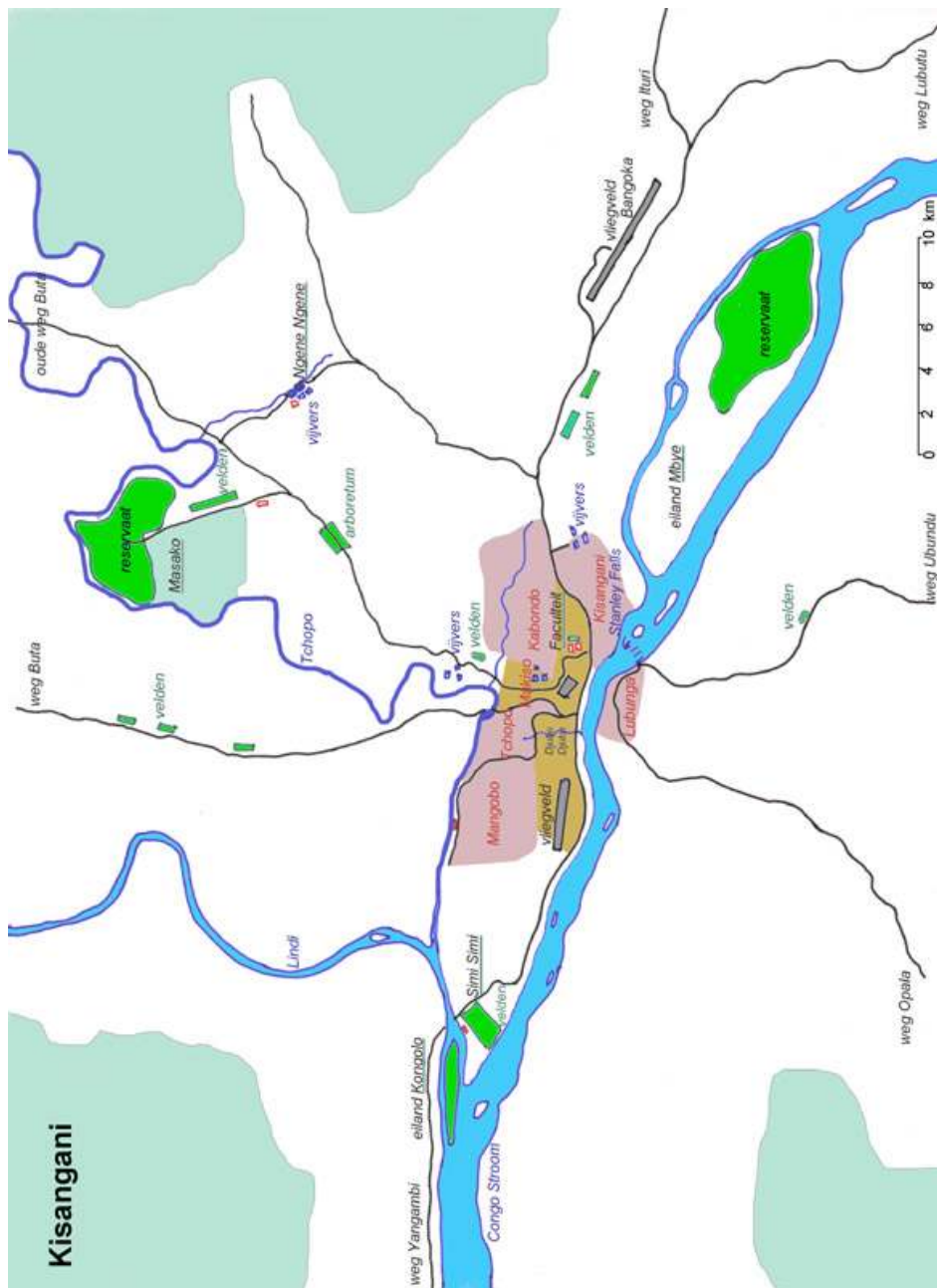
Radio Okapi

<http://www.radiookapi.net/>

Jeune Afrique

Jeune Afrique

<http://www.jeuneafrique.com/pays/rd-congo/>

onze projecten in Kisangani krijgen steun van

VELE SCHENKERS

INOX SYSTEMS Gent

Fonds ALBERT BÜSKENS

LEYSEN HUMANITAS

Koning Boudewijnstichting

P. GODFROID

Gemeente Lubbeek

Rotary District 1630

Stad Roeselare

R.C. Bilzen-Alden Biesen

R.C. Borgloon-Haspengouw

R.C. Genk-Staelen

R.C. Hasselt

R.C. Katwijk-Noordwijk (NL)

R.C. Lanaken-Maasland

R.C. Maasland-Lanklaar

R.C. Tongeren

R.C. Siegen-Schloss (D)

R.C. Zonhoven

Stad Zottegem

Lions Club Hasselt